

Reformace

Říjen 2019

Ročník 7, číslo 66

MODLITBA – ROZHOVOR S PÁNEM

Cože? Říkáš, že Kristus je tvůj bratr a žije ve tvém domě? A přesto jsi s ním už měsíc nemluvil? Obávám se, že mezi tebou a tvým bratrem je jen malá láska, když jste spolu tak dlouho nemluvili. Cože? Říkáte, že Kristus je manželem církve, a přesto s ním po dlouho dobu neměla společenství?

Modlitba vychází z naléhavé potřeby, která vyplývá z nového života. Člověk by se nemodlil k Bohu, kdyby necítil, že naléhavě potřebuje požehnání, které může dát jen Pán.

Modlitba je podpis Ducha svatého na znovuzrozeném srdci.

Charles Haddon Spurgeon (1836-1892)

OBSAH

Můžete klidně zahodit svou Bibli!.....	3
Kristovo panování.....	4
Základem zbožnosti je podřízenost.....	7
Víra, která unikne před nadcházejícím soudem (Žd 11,7; Gn 6,5-14.22) ...	11
Poučení od Izáka (Gn 26,1-35).....	21
Na čem stojí římskokatolické uctívání Marie?.....	34

MŮŽETE KLIDNĚ ZAHODIT SVOU BIBLI!

J. Ch. Ryle (1878)

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- *Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? (Mt 23,33)*

Je peklo skutečné? Záleží pouze na jediném: „Co učí Slovo Boží?“

Věříte Bibli? S tím stojí a padá otázka, zda je peklo skutečné a opravdové.

Peklo je stejně opravdové jako nebe, stejně opravdové jako skutečnost, že Kristus zemřel na kříži. Nevěřte peklu a rozpojte, rozložte a uvolníte všechno v Písmu. Nevěřte peklu a můžete klidně zahodit svou Bibli!

Od názoru „bez pekla“ k názoru „žádný bůh“ je jen krůček!

Věříte Bibli? S tím stojí a padá otázka, zda peklo bude mít své obyvatele. Kdybych nikdy nemluvil o pekle, myslím, že bych zamlčel něco velmi užitečného a musel bych se na sebe dívat jako na *spolupracovníka ďábla!*

V poslední době na nás zaplavilo falešné učení. Lidé všude kolem říkají „že Bůh je příliš milosrdný na to, aby trestal duše navždy, a že celé lidstvo, jakkoli zlé a bezbožné, bude dříve či později spaseno.“ Máme přijmout to, co se nazývá „laskavější teologie“ a zacházet s peklem jako s pohanskou pohádkou.

Tato otázka tvoří samotný základ celého evangelia. Morální vlastnosti Boha, jeho spravedlnost, svatost a čistota s tím souvisí. Písmo o pekle mluví jasně a otevřeně. Jestliže slova mají svůj význam, potom je peklo skutečné. Jestliže správně vysvětlíme texty o pekle, potom do něj bude uvržena *většina lidí*. Stejná Bible, která učí, že Bůh ve svém milosrdenství a soucitu poslal Krista, aby zemřel za hříšníky, také učí, že Bůh nenávidí hřích, a musí ze své přirozenosti potrestat všechny, kteří se lpí na hříchu a odmítají spasení, které poskytl.

KRISTOVO PANOVÁNÍ

Arthur W. Pink

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- ... Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích... (1Pt 3,15)

Z hlediska kontextu je velmi nápadné, že Duch svatý přiměl právě Petra k napsání těchto slov. Poté se jeho srdce nepochybně naplnilo smutkem a hlubokou lítostí. Říká: „Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslaveni. Strach z nich ať vás neděsí ani nezviklá.“ (v. 14). Při jedné nezapomenutelné příležitosti dostal strach z hříšníků. V Pilátově paláci ho strach z člověka přivedl do pasti. Ale v našem textu nám dává poznat božský lék na strach z člověka.

„... Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích...“ Z hlediska struktury nám tento verš na prvním místě říká, abychom dovolili úžasu z Kristova panování zmocnit se našeho srdce. Zůstávejte v neustálém spojení se skutečností, že Kristus je Pán. Protože On je Pán, veškerá moc na nebi i na zemi patří Jemu, proto je Pánem každé situace, dostatečný pro každý náhlý stav nouze, schopen zajistit každou potřebu. Když se křesťan třese v přítomnosti svých nepřátel, je to proto, že pochybuje nebo ztrácí ze zřetele Kristovu věrnost a moc.

„... Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích...“ Motivací k poslušnosti tohoto pokynu by neměl být náš vlastní pokoj a útěcha, ale Jeho čest a sláva. Aby se svatý ochránil před strachem z člověka, musí pěstovat bázeň před Hospodinem. Pán Ježíš je oslaven v tom, když si Jeho pronásledovaný lid zachovává klidné jednání a nepohnutelnou statečnost tváří v tvář veškerému protivenství. To je však možné, jen když se naše srdce zabývají Jím a obzvláště Jeho panováním.

„... Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích...“ Tato slova mají širší význam. Jak málo vyznávajících křesťanů rozjímá nad postavením Krista jako Pána! Jak smutně nepřiměřené jsou pohledy skutečných křesťanů na Toho, jehož jméno je nad každé jméno!

„Abych poznal jej...“ (Fp 3,10) - to by mělo být každodenní touhou našeho srdce a nejpřímnější modlitbou našich rtů. Nejenže potřebujeme růst v „milosti“, ale také v „poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista“ (2Pt 3,18). Jak málo skutečně známe Božího Krista!

- *... nikdo [dokonale] nezná Syna než Otec... (Mt 11,27)*

I když toho o Něm v Písmu bylo odhaleno mnoho. Jak málo studujeme tato Písma s úsilím o lepší, hlubší, plnější poznání Pána Ježíše! Jak omezený je rozsah našeho studia! Mnozí staví své představy o Kristu na prvních čtyřech knihách Nového zákona a zřídka jdou za tyto knihy. Evangelia pojednávají o Kristově životě během dnů Jeho ponížení. Hledí na Něj v podobě Služebníka, který nepřišel, aby mu bylo slouženo, ale aby sloužil. Pravda, Matoušovo evangelium nám předkládá Jeho postavení Krále, Toho, jenž zde byl jako Hospodinův Služebník, - avšak jako zavrženého Krále. Také je pravda, že Janovo evangelium vykresluje božské slávy vtěleného Syna, avšak jako Toho, koho svět, který On stvořil, neznal, a jako odmítnutého svými vlastními, ke kterým přišel (J 1,10-11). Až když se dostaneme za evangelia, teprve uvidíme, že panování Ježíše Nazaretského se skutečně stalo zjevným. O Letnicích Petr řekl:

- *Ať tedy všechen Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiášem. (Sk 2,36)*

Ten Ponížený je nyní Vítězem. Narodil se do nízkosti a byl vyvýšen „vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou vzývána, jak v tomto věku, tak i v budoucím.“ (Ef 1,21)

Ten, který strpěl, aby Mu lidé odporně plivali do obličeje, dostal jméno vznešenější než andělé (Žd 1,4). Ten, jehož člověk korunoval trním, byl

„korunován ctí a slávou“ (Žd 2,9). Ten, kdo visel se zjevnou bezmocností na kříži, usedl „po pravici Božího majestátu na výsostech“ (Žd 1,3).

Epištoly byly na rozdíl od evangelií všechny napsány z pohledu nanebevzatého Krista. Pojednávají o oslaveném Spasiteli. Co všechno ztrácíme jejich zanedbáváním! Proč tomu tak je, že když Kristus vstoupí na naši mysl, naše myšlenky se obrátí ke dnům Jeho pozemského života? Proč se naše srdce tak málo zabývají nebeským Kristem? Proč tak málo meditujeme nad Jeho vyvýšením, Jeho trůnem a přebýváním po Boží pravici? Není to proto, že nečteme epištoly dost často?

Mnozí křesťané považují epištoly za mnohem obtížnější než evangelia. Samozřejmě, protože jsou tak neznámé. Vstupte do cizího města a jeho uspořádání, ulice a předměstí, vám nebudou nic říkat. Je těžké se tam vyznat. Stejně je to s epištolami. Křesťan v nich musí žít, aby se seznámil s jejich obsahem.

Právě jen v epištolách je předkládán odlišný charakter křesťanství, ne v evangeliích. Skutky jsou přechodné a většina Zjevení se věnuje budoucnosti. Pouze epištoly se věnují současnému období. Ale kázání této doby si jich všímá zřídka. Křesťané ve svém soukromém čtení Slova se k nim málokdy obracejí. Ale jen v epištolách je křesťanství vysvětleno - křesťanství má co dělat se vzkříšeným, oslaveným a na trůně sedícím Kristem. A tak pokud má být v našich srdcích Pán, Kristus, svatý, musíme věnovat svůj čas epištolám.

Z připravované knihy Strípky poznání Krista.

ZÁKLADEM ZBOŽNOSTI JE PODŘÍZENOST

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Pavel ukazuje Titovi, jak se bude projevovat zdravé učení:

- *Ty však mluv, co odpovídá zdravému učení. (Tt 2,1)*

Učení a jednání jdou ruku v ruce. Křesťané na Krétě, kde Titus zůstal, aby dal do pořádku, co ještě zbývalo, se svými životy ničím nelišili od pohanů, mezi nimiž žili. Pavel jim říká, že to ve skutečnosti ukazuje, čemu doopravdy věří – jestliže žijí jako pohané, mluví jako pohané a jednají jako pohané, neznamena to nic jiného, než že věří stejným věcem, jakým věří pohané. Jejich víra není postavena na zdravém učení, tedy na evangeliu, ale je postavena na židovských bájích a výmyslech lidí. Ale pozor! Takové víra není skutečnou vírou, není to víra, která vede ke spasení, není to víra založená na Kristu, na jeho ukřižování, smrti a vzkříšení, jak je představená v Božím slově. Je to falešná víra lidí, o kterých mluví Pavel na konci první kapitoly:

- *Prohlašují, že znají Boha, avšak svým jednáním to popírají. Jsou odporní, neposlušní a neschopni jakéhokoli dobrého skutku. (Tt 1,16)*

Tito lidé byli ve skutečnosti nevěřícími – a takto o nich mluví předchozí verš. Víra se totiž vždycky ukáže na životě člověka. Náš život, tedy naše jednání, chování, vystupování, vždycky nakonec ukáže, čemu doopravdy věříme. Proto také Pavel vyzývá Tita, aby učil to, co odpovídá zdravému učení – měl učit starší muže i starší ženy, mladší ženy i mladší muže, měl učit také otroky.

- *Otroci ať ve všem poslouchají své pány. Ať jsou úslužní, neodmlouvají, ať nic nezpronevěří a jsou naprosto spolehliví, a tak ve všem dělají čest učení našeho Spasitele Boha. (Tt 2,9-10)*

Máme před sebou text, který je věnovaný otrokům. Otroci tvořili velkou část starověké církve. Otroci tvořili také velkou část starověké společnosti. Někteří učenci mluví o tom, že v samotném Římě byl v prvním století každý třetí člověk otrokem. A ve zbytku římské říše to byl každý čtvrtý člověk. Dodnes organizace, které se tím zabývají, odhadují, že ve světě je kolem třiceti miliónů otroků – nejvíce v zemích jako je Indie, Čína, Pakistán, Nigérie, Etiopie, Rusko. Naposledy bylo otroctví zakázáno v Mauretánii, a to v roce 1980, přičemž dodnes je Mauretánie zemí, v níž je nejvyšší výskyt otroků v přepočtu na jednoho obyvatele.

Otroctví velmi jasně ukazuje na hloubku lidské zkaženosti, na hříšnost lidského srdce. Je důkazem biblického učení o naprosté zkaženosti člověka. Ukazuje na touhu lidského srdce ovládat a vlastnit druhé lidi – jinými slovy ukazuje na touhu lidského srdce být jako Bůh! Bible ale otroctví neschvaluje jako něco Bohem daného, nicméně je realistická a popisuje život v padlém, hříšném světě, což je důvodem, proč v ní nacházíme také texty, které se týkají zacházení s otroky nebo texty, které jsou přímo věnované otrokům, jako je ten dnešní. Podobným způsobem vidíme, že ve Starém zákoně jsou nařízení, která se týkají situace, kdy má muž dvě nebo více manželek, ačkoliv norma pro manželství, kterou Písmo od stvoření jasně stanovuje je trvalý vztah mezi jedním mužem a jednou ženou. Realita byla taková, že v době apoštola Pavla bylo v církvích mnoho otroků, kteří uvěřili evangeliu a potřebovali vědět, co jejich nová víra znamená pro jejich život. Boží slovo dobře vysvětluje, co pro otroka znamená být křesťanem:

- *Byl jsi povolán jako otrok? Netrap se tím. Ale kdyby ses mohl stát svobodným, raději toho použij. Koho Pán povolal jako otroka, má v Pánu svobodu. Koho povolal jako svobodného, je v poddanství Kristově. Bylo za vás zapláceno výkupné, nebuďte otroky lidí! (1K 7,21-23)*

To platí jak v tom fyzickém, tak také v tom duchovním slova smyslu. Všimněte si, že Písmo nevolá lidi ke změně společenského systému, k revoluci, ale ukazuje, že pokud je to možné, mají ti, kdo jsou otroky,

využít příležitostí a možností a z otroctví se dostat. Mimochodem v době apoštola byly životní podmínky mnoha otroků, zvláště tzv. domácích otroků, o dost lepší než situace námezdních dělníků (zvláště v zemědělství).

Ještě než se trochu blíže podíváme na zbožnost otroků, musíme si říci jednu důležitou věc – mluvíme o otrocích a někdy se stává, že lidé zde kladou rovnítko mezi otroky a zaměstnance. Ale to je něco, co nemůžeme udělat. Zaměstnanec není otrokem. Máme zde principy, které se týkají práce, takže je v pořádku, když vztáhneme tyto principy na sebe v kontextu práce – a tyto principy se na nás vztahují ještě více, než bychom si mysleli, jak za chvíli uvidíme. Je to jedno, jestli jsme zaměstnanci, nebo zaměstnavatelé nebo pracujeme sami na sebe – principy, které náš text ukazuje, jsou dostatečné nejenom k tomu, aby podle nich mohli žít starověcí otroci, ale abychom podle nich mohli žít i my.

Jak má tedy vypadat zbožnost otroků, kteří jsou součástí Kristovy nevěsty, církve? Co tedy Boží slovo říká otrokům o tom, jak má vypadat jejich zbožnost, jak mají žít způsobem, který bude oslavovat Boha a bude ukazovat na to, že i když jsou možná v poutech, nejsou otroky lidí, ale mají své občanství v nebesích? Na prvním místě se mají **podřizovat**:

- *Titovi 2:9 Otroci ať ve všem poslouchají své pány. (Tt 2,9)*
- *Otroci ať se ve všem podřizují svým pánům. (ČSP)*

Hned na samotném začátku vidíme základní princip zbožnosti, která má být zjevná na otrocích. Je to princip, který už jsme v našem textu viděli, a který se týká podřízenosti. V pátém verši jsme četli, že ženy se mají podřizovat svým mužům. Tak ženám a otrokům je řečeno totéž? To je něco, co si snad máme myslet o ženách? Naprosto ne! Podívejte se spolu se mnou na několik dalších míst v Písmu, co nám říkají o podřízenosti:

- *Připomínej bratřím, ať jsou podřízeni těm, kdo mají vládu a moc, a ať je poslouchají. (Tt 3,1 viz také Ř 13,1)*
- *Podřídte se kvůli Pánu každému lidskému zřízení... (1Pt 2,13)*
- *Stejně se i vy mladší podřizujte starším. (1Pt 5,5)*

- *[O Štěpánovi] I vy se ochotně podřizujte takovým lidem [vedoucím v církvi] a každému, kdo pracuje na společném díle. (1K 16,16)*
- *V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým. (Ef 5,21)*

To je malá ukázka toho, co Písmo říká o podřizování se. Pokorná podřízenost je jedním z řídicích principů křesťanského života. Starším Petr připomíná, že mají sloužit s horlivou ochotou:

- *... ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem. (1Pt 5,3)*

A vzpomínáte si, co Pán Ježíš učil své učedníky?

- *Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem. (Mk 10,43)*

V pokorné podřízenosti služte! To je naprostý základ veškeré křesťanské zbožnosti. Týká se starších, týká se otroků, týká se každého jednotlivého křesťana.

VÍRA, KTERÁ UNIKNE PŘED NADCHÁZEJÍCÍM SOUDEM (ŽD 11,7; GN 6,5-14.22)

Steven Cole

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Tento týden opustily statisíce lidí žijících podél pobřeží Mexického zálivu své domovy. Všichni prchali, aby si zachránili život před hurikánem Ivan směřujícím do vnitrozemí Spojených států. Ve středu jsem se v ranních zprávách doslechl, že kvůli tisícům prchajících prohlásil stát Alabama čtyřproudovou mezistátní dálnici číslo 65 za jednosměrnou silnici vedoucí na sever. Bylo by báječné, kdyby lidé reagovali na Boží varování před budoucím soudem se stejnou horlivostí! Bible se o hrozbě soudu nevyjadřuje nijak mlhavě. Apoštol Pavel sdělil Athénanům, že Bůh „ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých“ (Sk 17,31). Tématu budoucího soudu je věnována prakticky celá poslední kniha Bible. Milióny čtenářů fascinovaně hltaly románový cyklus *Ponecháni napospas*, který líčí právě nadcházející soud. Jenže kolik z nich se skutečně snaží uniknout před hněvem, který má přijít?

Každý, kdo zná Bibli aspoň trošičku, ví něco o Noemovi a o potopě. Tento příběh je součástí našeho kulturního povědomí. Letos v létě jsme byli s Marlou v zimním středisku Estes Park v Coloradu a tam jsme navštívili obchod nazvaný Estes Ark, který má vypadat jako Noemova archa a ve kterém najdete vycpaná zvířata snad všech druhů, na jaké si jen vzpomenete. Ten obchod viděly nejspíš tisíce lidí, kteří si v duchu řekli: „To je ale pěkné!“ Ale kolik z těch, kdo znají příběh o Noemovi a potopě, si vezmou jeho výstrahu k srdci? Náš text ukazuje na Noemovu víru jako příklad, který nás učí, že: Pro záchranu je nezbytné, abychom vírou poslušně reagovali na Boží

varování ohledně budoucího soudu. Náš text ukazuje základ, projevy a důsledky Noemovy víry. Autor si přeje, abychom následovali příkladu tohoto muže, který pro víru a trpělivost získal podíl na zaslíbení (6,12).

Ze všech příkladů v Židům 11 je Noe jediným, u koho neviditelná budoucnost neznamená ani tak odměny, jako spíš soud. Ukazuje nám, že víra bere v úvahu jak Boží zaslíbení, tak jeho varování. Bůh sesílá soud teprve po četných varováních, ale mnozí lidé budou stejně příchodem soudu zaskočeni, protože si varování nevšímali. Lidé víry si však berou Boží varování k srdci.

1. ZÁKLAD NOEMOVY VÍRY: NOE VĚŘIL TOMU, CO BŮH ŘEKL O NADCHÁZEJÍCÍM SOUDU.

Varování před hurikánem můžete sledovat v televizi. Radarové snímky ukazují mohutné masy vířících mraků směřujících k vašemu obydlí. Hlasatelé oznamují rychlost větru. To vše je dost dobře pozorovatelné. Ovšem...

A. Boží varovná slova se týkají věcí, které zatím nikdo neviděl.

Bůh varoval Noema před „tím, co nevidíme“, a jeho varování muselo znít neuvěřitelně. Až do Noemových časů potopa nikdy nebyla a nejspíš nikdy ani nezapršelo. Zemi pravděpodobně zahaloval baldachýn vodních par a půdu zavlažovala mlha, která stoupala ze země (Gn 2,5-6). Takže ohlašovaná potopa, která má zničit veškerý život na zemi, představovala nebezpečí neslýchané a nevidané. To dobře ladí s veršem 11,1, kde stojí, že víra je „důkaz neviditelných skutečností“ (KMS). Víra slyší, co říká neviditelný Bůh o dosud neviděných věcech a přenáší je do světa přítomné zkušenosti. Řečeno s Alexanderem Maclarenem, pro Noema byla vzdálená potopa „skutečnější než známky života kolem něj. Proto dokázal snést všechny posměšky a oddal se životní dráze, která byla čirým šílenstvím, nebyla-li tato budoucnost skutečná.“ (A. Maclaren: *Expositions of Holy Scripture* [Baker], ke Genesis 6,9-22, s. 54.)

Můžete o sobě říct, že vaše životní dráha je *čirým šílenstvím*, pokud nebe, které Bůh slibuje, a peklo, před nímž varuje, nejsou skutečností? Víra

spoléhá na Boha, že dokáže ochránit to, co jsme mu svěřili, až do onoho dne (2Tm 1,12 KMS, NBK). Víra si ukládá poklady v nebi, kde jsou navěky v bezpečí (Mt 6,19-21; 1Tm 6,19). Jestli je naše tělesné vzkříšení a věčnost s Bohem jen pohádka, jsme ze všech lidí ti nejpolitovánímhodnější (1K 15,19). Při pohledu na náš život – na to, do čeho investujeme čas a peníze – by měl mít svět možnost říkat si totéž, co si lidé určitě říkali o Noemovi: „Ten člověk je cvok! On žije, jako by měl *vážně* přijít nějaký soud!“

B. Boží varovná slova se týkají soudu, který je dočasně odložen, ale je naprosto jistý.

Henoch pojmenoval svého syna Metúšelach, což znamená „až umře, tak to přijde“. Co mělo přijít? Jestli si to v rodokmenech v 1. Mojžíšově spočítáte, zjistíte, že Metúšelach zemřel v roce, kdy nastala potopa! Když Metúšelach umřel, přišel Boží soud! Víte proč se Metúšelach dožil nejvyššího historicky doloženého stáří? Aby se ukázalo, jak nesmírně byl Bůh trpělivý, než tento zlý svět potrestal soudem. V Genesis 6,3 Bůh říká: „Můj duch se nebude člověkem věčně zaneprazdňovat. Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let.“ To pravděpodobně znamená, že do soudu v podobě potopy zbývalo ještě sto dvacet let. Svět byl tak zlý, že ho Bůh mohl bez výčitek odsoudit na místě (Gn 6,5). Ve své milosti a trpělivosti však soud odkládal víc než sto let, zatímco Noé stavěl archu (viz 1Pt 3,20).

Petr nám říká, že v posledních časech budou posměvači říkat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření“ (2Pt 3,4). Petr ovšem pokračuje vysvětlením: „Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání“ (2Pt 3,9).

Důvodem, proč Bůh soud odkládá, je tedy jeho nesmírná milost a trpělivost. To, že Bůh něco odkládá, si ovšem nesmíme plést s tím, že si to možná rozmyslí! Noe si klidně mohl říct: „Sto dvacet let – to je kdoví kdy!“ a stavbu archy donekonečna oddalovat. Nic takového ale neudělal. Jakmile

vyslechl Boží varování o nadcházejícím soudu, pustil se do práce na stavbě archy. Trvalo mu to přes sto let, než archu dokončil, ale vytrval. Světu to připadalo bláznivé, ale pak to najednou začalo dávat smysl, když se spustil liják proudem a když se provalily propastné tůně. Jenže to už bylo příliš pozdě!

Ježíš řekl: „Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noe: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka“ (Mt 24,37-39). Noemovi současníci se dál zabývali věcmi, které jsou běžnou součástí života, a nedbali na opakovaná varování ohledně soudu, dokud nebylo příliš pozdě. Kniha Zjevení ukazuje, že tento zlý svět se bude valit plnou parou kupředu, lidé budou obchodovat, honit se za příjemnými věcmi a pošklebovat se představě soudu. Ale přijde ona hodina a soud nastane. Soud bude důsledný a zkáza bude naprostá (Zj 18,8.10.17). Základem Noemovy víry byla Boží varovná slova ohledně věcí, které zatím vidět nejsou. Tyto věci mohou být sice na nějaký čas odloženy, ale jsou naprosto jisté.

C. Boží varovná slova vyžadují víru, která dokáže čelit zavržení ze strany světa.

V Noemově případě šlo v podstatě o to, jestli dá na zlé lidi ze svého okolí, kteří si podle všeho tak báječně užívali hříšného života, nebo jestli bude věřit tomu, co říká Bůh o nadcházejícím soudu. Pokud je nám z biblické zprávy známo, Noe neměl nikoho, kdo by stál při něm, snad až na nejbližší rodinu. I když to Bible přímo neříká, kdo by pochyboval o tom, že se lidé ze světa budou posmívat někomu, kdo utratil celé jmění a zahodil přes sto let svého života, aby na souši, celé míle daleko od každého moře, postavil obrovskou loď! Zajít se podívat na starého Noema, jak dělá na té své lodi, muselo být největší povyražení široko daleko! Na tomhle světě se najde pár slušně praštěných lidí, ale Noe by určitě skončil na některé z těch úplně nejvyšších příček žebříčku!

Jenomže Noe, přestože neměl přátele, kteří by ho v práci podporovali, a přestože byl víc než sto let považován za nejtěžší případ pod sluncem, *věřil*

Božímu slovu. Tak vypadá víra schopná uniknout soudu, který na tento zlý svět teprve přijde. Když to jinak nepůjde, musíte se posměchu světa postavit sami a věřit, že Boží slovo je pravdivé! Základem Noemovy i naší vlastní víry je Boží slovo. Počítejte s tím, že je pravdivé!

2. PROJEVY NOEMOVY VÍRY: NOE SE VE ZBOŽNÉ ÚCTĚ VYTRVALE ŘÍDIL BOŽÍMI POKYNY VEDOUCÍMI K ZÁCHRANĚ.

Verš 11,7 pokračuje slovy „v bázni Boží připravil [Noe] archu“ (KMS). Noemova víra změnila jeho city a změnila také jeho činy.

A. Noemova víra změnila jeho city (emoce).

Víra v Boží varování vyvolala v Noemovi zbožnou úctu k Bohu. Neměl jen strach před hrozícím soudem, ale pociťoval také bázeň před Bohem, který tento soud ohlásil, jelikož věděl, že Bůh je naprosto schopen soud uskutečnit. Pro Boha, který svým slovem vyvolal celý vesmír z nebytí k bytí (11,3), je docela snadné přikázat potopě, aby zničila veškerý lidský život na zemi. Bůh dokáže vykonat strašlivé soudy, které popisuje kniha Zjevení. Víra v tohoto všemohoucího Boha by měla v našich srdcích vzbudit posvátnou bázeň.

V knize *Pravé duchovní emoce (Treatise Concerning Religious Affections)* rozvíjí Jonathan Edwards tuto myšlenku: „Skutečné náboženství tvoří z velké části svaté city.“ (J. Edwards: *Treatise Concerning Religious Affections*; v: *The Works of Jonathan Edwards [Banner of Truth]*, sv. 1, s. 236.) Chce tím říci, že skutečné náboženství není jen věcí rozumu, ale také srdce. Pokud opravdu věříme v Boha, budeme motivováni nejen láskou, kterou v nás vyvolala jeho veliká láska, ale také posvátnou úctou, kterou v nás vzbudila jeho svatost a jeho varování ohledně nadcházejícího soudu. My, kteří nepatříme k letničnům, si občas připadáme trapně při každém projevu emocí v souvislosti s duchovními věcmi. Viděli jsme lidi, kteří emocemi přímo věrou, ale biblické pravdě rozumí v nejlepším případě povrchně. Bylo by však chybou upadnout do opačného extrému a popírat platnost emocí, které se dostaví v reakci na pravdu. Boží pravda by neměla

jen naplňovat hlavu, ale také ovládnout srdce. Alexander Maclaren prohlásil: „Nebojte se pocitu, který je plodem víry; mnohem více se obávejte náboženství, které nechá vaše srdce tlouci přesně ve stejném rytmu, v jakém tlouklo, než jste do něj vnesli pravdu“ (A. Maclaren; Židům 11,7, s. 117). Noe však nezůstal jen u citů.

B. Noemova víra změnila jeho činy (jedinání).

„... v bázni Boží připravil archu k záchraně svého domu“ (11,7 KMS). V těch dvou slovech „připravil archu“ je směstnána spousta poslušnosti. Občas se člověk doslechne o někom, kdo si na dvorku postaví rybářskou loďku, ale Noe si postavil zaoceánský parník! Archa byla sto čtyřicet metrů dlouhá, třiadvacet široká a třináct a půl metru vysoká! Dovedete si představit, co si asi pomyslela paní Noemová, když se jí manžel se svým plánem svěřil? Tohle nebyl žádný koníček na víkendy, ale práce, která ho plně pohltila na sto dvacet let! Jen si představte, co všechno mohl Noe (o paní Noemové ani nemluvě) namítat, kdyby byl chtěl s Bohem diskutovat: „Přijde nás to moc draho!“ „Je to neproveditelné!“ „Bude to trvat příliš dlouho!“ „Z čeho budu živit rodinu, zatímco tu věc budu stavět?“ „Takhle velká loď se neudrží na hladině.“ Noe ale odložil všechny výmluvy stranou a vytrval v poslušnosti, dokud nebyl s prací hotový. Mojžíš nám dvakrát říká, že Noe *udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal* (Gn 6,22; 7,5).

Někteří lidé si pod vírou mohou představovat cosi éterického a naprosto nepraktického. Noemova víra ale popadla sekyru, kladivo a pilu a vystavěla na dvorku loď. Noema stála jeho víra spoustu času, peněz a celé století výsměchu. Petr ho nazývá kazatelem spravedlnosti (2Pt 2,5). Možná chvílemi ustal v práci a kázal všem těm posměváčkům, kteří se kolem shromáždili, aby sledovali tu neuvěřitelnou podívanou. Nenechal se však jejich pošklebky zastavit. *Vírou udělal všechno, co mu Bůh přikázal.*

Někteří křesťané tvrdí, že ke spasení stačí uvěřit v Ježíše Krista jako ve Spasitele, ale není nutné ho přijmout jako svého Pána. Upřímně se snaží zastávat biblické učení, že spasení je pouze z víry a nikoli ze skutků.

Dopouštějí se ovšem velkého omylu, pokud jde o povahu víry. Jsme spaseni pouhou vírou, ale opravdová spásná víra ze samotné své podstaty vždy nutně vyústí v hlubokou změnu srdce a návyků. Víra, která nevede k dobrým skutkům, je mrtvá (Jk 2,14-26). Mnoho křesťanů se naučí nazpaměť verše Efezským 2,8-9: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.“ Měli bychom se však naučit i verš Efezským 2,10: „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil.“ Noe mohl říct: „Já věřím, že se Bůh chystá potrestat celý svět strašlivou potopou.“ Kdyby ale nepostavil archu a nenastoupil na její palubu, byl by při potopě zahynul. Aby zachránil sebe a svou rodinu, musel svou víru převést do podoby, kterou Eugene Peterson nazývá „dlouhá poslušnost ve stále stejném směru“. (Tento výraz pochází původně od Friedricha Nietzcheho; viz E. Peterson: *A Long Obedience in the Same Direction* [IVP], s. 13.) Stejně tak víra, která je schopna zachránit před nadcházejícím hněvem, vedena zbožnou úctou vytrvale poslouchá Ježíše Krista. Základem Noemovy víry bylo to, že věřil Božímu slovu ohledně přicházejícího soudu. Projevem jeho víry byly změny v jeho citění a jednání.

3. DŮSLEDKY NOEMOVY VÍRY: ZACHRÁNIL SVOU RODINU, VYNESL SOUD NAD SVĚTEM A ZÍSKAL PODÍL NA SPRAVEDLNOSTI ZALOŽENÉ VE VÍŘE.

A Vírou zachránil Noe svou rodinu.

Příběh Genesis nemluví o *duchovním* spasení Noemovy rodiny; zmiňuje jen skutečnost, že byli zachráněni před utonutím při potopě. Noemova žena a jeho synové se svými manželkami však museli tomu, co jim Noe říkal, věřit přinejmenším natolik, že s ním nastoupili do archy. Všichni synové se narodili až potom, co archu začal stavět (srov. Gn 5,32; 6,3 a 7,6). Jak vyrůstali, snadno se mohli za svého podivínského otce začít stydět a nechat se zviklat posmíváním světa. Mohli se přestěhovat do nějakých jiných

končin, od svého otce se distancovat a pak by při potopě zahynuli. Věřili ovšem natolik, že zůstali s ním, a na Boží příkaz nastoupili na palubu. Noemova víra mocně zapůsobila na jeho rodinu. Písmo nám neposkytuje žádné absolutní záruky, že všechny naše děti budou spaseny.

Prísloví 22,6 říká, že zasvětime-li chlapce do jeho cesty, neodchýlí se od ní, ani když zestárne. Jenže stejně jako v případě všech ostatních přísloví ani toto přísloví *není* zaslíbení se zárukou. Je to obecné pravidlo. Toto nám tedy Bible nezaručuje; říká ovšem jasně, že zbožný otec bude mít významný vliv na své děti (Dt 7,9; Ž 112; 127; 128). Bible označuje Noema jako spravedlivého a čestného („bezúhonného“) muže, který chodil s Bohem (Gn 6,9). Otcové, když budete také takoví, podstatně tím přispějete k záchraně svých dětí z tohoto zvráceného pokolení.

B. Vírou vynesl Noe soud nad světem.

Noe vynesl soud nad světem v tom smyslu, že svým spravedlivým životem ve víře ukázal nespravedlivost jejich životů bez víry a tím jim přitížil, pokud šlo o jejich vinu (srov. Mt 12,41-42). Noe neměl odsuzujícího ducha, který říká: Já jsem světější než ty. Věděl, že je hříšník spasený Boží milostí. Jeho život poslušné víry však působil jako jasné světlo v temné jeskyni. Odhalil všechny netopýry, kteří tam viseli! Nebýt Noema, mohl se snad někdo z toho bezbožného pokolení vymlouvat: „Jenže já jsem neměl ani tušení, že by se vůbec dalo žít nějak zbožně. Nikdy jsem neslyšel, že by od Boha hrozil nějaký soud.“ Noe je však o všechny takové případné výmluvy připravil.

Jako křesťané bychom se vůči tomuto hříšnému světu nikdy neměli chovat v duchu sudičství. Nebýt Boží milostí, byli bychom dosud ve svých hříších. Ovšem jako světlo, jímž v Pánu jsme, budeme nevyhnutelně lidi kolem sebe usvědčovat ze zlých skutků. V Efezským 5,3-12 Pavel učí, že mezi námi svatými se sluší ani nemluvit o nějakém smilstvu, nezřízenosti nebo chamtivosti a také se nehodí, abychom mluvili sprostě, hloupě nebo dvojsmyslně, protože právě kvůli takovým věcem „přichází Boží hněv na syny neposlušnosti“ (5,6 KMS, NBK), vysvětluje. Dále říká, abychom žili

„jako děti světla“ a nepodíleli se „na neúčinných skutcích tmy“, ale naopak je osvětlovali, aby vyšly najevo.

Jeho slova znamenají přinejmenším to, že křesťané by měli být jiní než okolní zkažený svět. Neměli bychom se dívat na stejné filmy a televizní pořady, které sleduje svět, a naplňovat svou mysl smyslnými a násilnými scénami. Někdo třeba namítne: „Když nebudu se světem držet krok, jak budu moci s lidmi ze světa informovaně hovořit?“ Moje odpověď zní: „Všechno, co potřebujete, se můžete dozvědět z recenzí.“ Když se lidé ze světa zeptají, jestli jsme viděli poslední film (nepřístupný!), měli byste odpovědět: „Já na nepřístupné filmy nechodím.“ Počkejte si, až údivem otevřou pusy, a buďte připraveni jim vyprávět o Boží svatosti a o budoucím soudu. Jestli se v duchu ptáte: „Jak moc mimo si můžeme dovolit být?“, odpověděl bych: „Dost mimo na to, abychom byli v případě potřeby ochotni začít stavět archu třeba na poušti, abychom unikli před Božím soudem.“

C. Vírou získal Noe podíl na spravedlnosti založené ve víře.

Slovo *spravedlivý* užívá Bible ve dvojím smyslu. Jednak ve smyslu *spravedlnosti z víry* neboli *udělené spravedlnosti* (Ř 3,21-4,25). Když člověk uvěří v Krista jako v toho, kdo na sebe vzal jeho hříchy, Bůh mu na účet připíše spravedlnost Ježíše Krista. Je to soudcovský úkon, jímž nás Bůh prohlašuje nejen za nevinné, ale také „pozitivně“ za spravedlivé tím, že nám udělí spravedlnost někoho jiného, totiž Ježíše Krista. Viděli jsme to u Ábela (Žd 11,4). V tomto smyslu je slovo „spravedlivý“ použito zde o Noemovi. Slovo *spravedlivý* se však používá také ve smyslu *správného jednání*, které plyne ze spravedlnosti udělené na základě víry. Když Genesis říká, že Noe byl spravedlivý a bezúhonný, mluví o jeho zbožném životě, který pramenil z toho, že byl ospravedlněn z víry. Když se zalíbil Hospodinu (Gn 6,8), *nebylo* to proto, že žil spravedlivě (Gn 6,9); naopak: proto, že se mu zalíbil (že u něj našel milost), žil spravedlivě. Noe se stal *dědicem* spravedlnosti, která vyplývá z víry, v tom smyslu, že na ni získal právní nárok, ale svou odměnu doopravdy neobdržel, dokud nezemřel. Jako věřící v Krista jsme

Kristovi spoludědicové (Ř 8,17); doopravdy se ale svého dědictví ujmete teprve tehdy, až s ním budeme v nebi.

ZÁVĚR

Stejně jako pro Noema a jeho rodinu byla archa *jediným* prostředkem úniku před Božím soudem, je i Ježíš Kristus *jedinou* cestou, kterou Bůh připravil, abychom po ní unikli před jeho soudem, který dopadne na celý svět. Každý, kdo byl na palubě archy, se zachránil. Každý, kdo zůstal venku, zahynul. Každý, kdo spoléhá na Kristovu prolitou krev, bude spasen. Každý, kdo spoléhá na něco jiného, zahyne. V Noemově době to nebyla otázka toho, jestli je člověk opravdu vynikající plavec. V podání Billa Cosbyho se Bůh Noema ptá: „*Jak dlouho* dokážeš šlapat vodu?“ Člověk nemůže být dost dobrý na to, aby si spasení zasloužil. Zásadní otázkou je: „Reagovali jste na Boží varování vírou tak, že jste poslušně ‚nastoupili na palubu‘ Ježíše Krista?“ Bůh vyhlásil zřetelné varování: Bouře stupně pět postupuje směrem ke všem, kdo obývají zemi! Dveře archy jsou nadále otevřené. Uprchněte k Ježíši Kristu, a budete spaseni. Vysmívejte se se varování, a navždy zahynete. Napodobujte Noemovu víru a poslušnost. Zařadte se po jeho bok jako dědicové spravedlnosti založené ve víře.

OTÁZKY K DISKUZÍ

1. Víra věří Božímu slovu a poslouchá je. Jak ale můžeme poznat Boží slovo v otázkách osobních rozhodnutí?
2. V čem rovnováha mezi přijímáním Boží lásky a bázní před Bohem?
3. Zastánci názoru, že ke spasení člověk nemusí přijmout Ježíše jako Pána, tvrdí, že opačný názor míchá dohromady víru a skutky. Jak byste to vyvrátili?
4. Nakolik bychom měli být odděleni od světa? Co je podstatou „světskosti“? Kde je hranice?

POUČENÍ OD IZÁKA (GN 26,1-35)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Pokoj vám a milost, milovaní svatí, milé sestry, milí bratři, milí přátelé. Otevíráme dnes další kapitolu knihy Genesis – jedinou kapitolu, která je cele věnovaná Abrahamovu synu zaslíbení Izákovi. Mezi svým otcem Abrahamem a svým synem Jákobem Izák trochu zaniká, ustupuje do pozadí. Přestože žil déle než Abraham i Jákob, je mu věnováno nejméně místa. V galerii svědků víry (Žd 11), je Izákovi věnován pouze jeden verš:

- *Izák věřil, a proto Jákobovi a Ezauovi dal požehnání v pohledu do budoucna. (Žd 11,20)*

Izák byl mužem víry stejně jako jeho otec Abraham a jeho syn Jákob. Jeho otec dosáhl jistě mnohem většího věhlasu a jeho syn Jákob se také proslavil – v jednu chvíli byla Jákobova rodina známá po celém Kenaánu. Bylo to tehdy, když Jákobovi synové vyvraždili město Šekem (kap. 34).

- *Genesis 34:30 I řekl Jákob Šimeónovi a Lévimu: „Přivedete mě do zkázy, způsobili jste, že vzbuzuji nelibost u obyvatel země, u Kenaanců a Perizejců. Mám málo lidí. Seberou-li se proti mně, pobijí mě a budu vyhuben já i můj dům.“*

Toto se stalo ještě za života Jákobova otce Izáka. Ale Izák byl jiný. Mohli bychom ho charakterizovat jako tichého muže, nevýrazného, který raději ustoupil, než aby se musel přít se svými nepřáteli. Abraham byl bojovník a Jákob byl lstivý rváč, ale Izák byl tichý muž, který byl rád sám. Celý život se držel na jednom místě – nikdy moc necestoval. Jeho otec urazil přes 2000 km, než se dostal z Uru přes Cháran do Kenaánu a potom také navštívil Egypt. A to bylo v době, kdy se cestovalo především pěšky. Abraham nestrávil mnoho let na jednom místě. Často se stěhoval, vracel se na své oblíbené místo, ale zase ho opouštěl. Jákob odešel z domu svého otce do

Cháranu, potom se vrátil zpět, kočoval po Kenaánu a nakonec sestoupil do Egypta, kde také zemřel. Ale Izáka nacházíme v malém okruhu na území Kenaánu. Svůj život prožil na kratších cestách v této zemi.

Byl to člověk, kterého nepřitahovalo cestování, ani velké dobrodružství. I dnes je mnoho takových lidí – a možná mnohem více než bojovných Abrahamů nebo Istivých rváčů jako byl Jákob. Všechny takové lidi najdeme jak ve společnosti, tak také v církvi. Každý z nás je jiný, každý z nás je originál. Přesto má každý své vlastní místo a není tu proto, aby kopíroval život jiného člověka. Nejsme povoláni k tomu, abychom „*otrocky napodobovali své předchůdce*“ (Waren Wiersbe, *Bud' sám sebou – Gn 25-50*), ale abychom našli své jedinečné místo v tomto světě a především před Boží tváří a uprostřed Jeho lidu. Potom může vyniknout nádhera toho, jak dokonale a originálně každého z nás Bůh stvořil.

Izák rozhodně nebyl žádnou kopií svého otce. Přesto musel čelit podobným věcem, jakým čelil jeho otec. 26. kapitola jako by z oka vypadla událostem z Gn 20, kdy Abraham navštívil Gerar, zapřel svou ženu Sáru a lhal abímelekovi. Nakonec však obdržel požehnání od samotného Boha, Bůh navštívil Sáru a narodil se jim Izák a nakonec uzavřel abímelek smlouvu s Abrahamem, protože viděl, jak moc mu Bůh žehná. V kapitole 26 jako kdyby se historie opakovala. Ale ne tak docela. Izák byl jiný nežli jeho otec, přesto musel projít mnoha podobnými věcmi. Podívejme se na několik věcí, jimiž procházel stejně, jako jeho otec.

1. STEJNÁ POKUŠENÍ (V. 1-11)

Opravdová víra bude vždycky procházet zkouškami. Musí to tak být, protože kdyby víra nebyla prověřená, tak bychom se na ní nemohli spolehnout. Bůh nás provádí zkouškami, aby z nás dostal to nejlepší, co v nás je. Proto Jakub říká:

- *Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přicházejí rozličné zkoušky. Vždyť víte, že osvědčí-li se v nich vaše víra, povede to k vytrvalosti. (Jk 1,2-3)*

Ale je tady také satan, který nás pokouší a chce, aby naše víra selhala.

- *Budte strážliví! Budte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako `lev řvoucí` a hledá, koho by pohltil. (1Pt 5,8)*

Každý z nás musí projít zkouškami i pokušeními. Každý generace křesťanů bude procházet stejnými zkouškami a pokušeními, i když to bude za jiných podmínek a v jiných okolnostech. Ale víra každé generace křesťanů musí být prověřena. Jako byla prověřována a zkoušena víra Abrahama, tak je prověřována také víra Izáka a nejinak to bude, moji milí, také s vámi.

A. Pokušení utéct (v. 1-2)

Hned na začátku kapitoly čteme o pokušení, kterému musel čelit Izák. Bylo to stejné pokušení jako v případě Abrahama:

- *V zemi nastal opět hlad, jiný než onen první, který byl za dnů Abrahamových. Izák tedy odešel do Geraru k abímelekovi, pelištejskému králi. Ukázal se mu totiž Hospodin a pravil: „Nesestupuj do Egypta. Přebývej v zemi, o níž ti řeknu.“ (Gn 26,1-2)*

Když přišel Abraham do Kenaánu, tak v zemi nastal hlad. V našem textu Mojžíš zdůraznil, že se jednalo o jiný hlad, než jak to bylo za dnů Abrahama. První verš nám mimochodem také říká, že se to také odehrálo až po smrti Abrahama. Takže zhruba sto let od prvního hladomoru přichází další. Abraham to tehdy řešil tak, že opustil místo, které pro něj Bůh vybral a sestoupil do Egypta. Místo aby důvěřoval Bohu, tak utekl. Tím dal špatný příklad všem svým potomkům. Chtěl utéci před zkouškou, která přicházela. A vletěl přímo do náruče pokušení, které se mu ošklivě vymstilo a v němž tragicky selhal. Potřebujeme se, bratři a sestry, opakovaně ujišťovat o tom, že nejbezpečnější není to místo, které se nám zdá jako nejbezpečnější, ale nejvíce v bezpečí jsme tehdy, pokud posloucháme Boha a stojíme v jeho vůli. Proto se víra nikdy neptá, **jak mohu uniknout** z této situace, ale ptá se, **co se mohu naučit** z této situace.

Izák čelil stejnému pokušení jako Abraham. I on chtěl utéct do Egypta, ale Bůh ho zastavil a jasně mu ukázal, kam má jít. Izák sídlil u studnice

Živého, které mě vidí a to bylo blízko hranic s Egyptem a tak byl v pokušení utéct před hladem do Egypta. Ale Bůh mu řekl, že to má být jinak a Izák poslechl. V tom je vzorem pro každého z nás. Křesťanství se neobejde bez poslušnosti Bohu.

- *Ježíš řekl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo.“ (J 14,23)*

Musím tuto věc zdůraznit, protože dnes se stále více setkáváme s tím, že poslušnost Bohu je něco nepatřičného. Dobrým příkladem toho názoru je například kniha Chatrč, která se stává velmi populární křesťany, i přesto, že obsahuje řadu falešných učení a je to kniha skutečně velmi špatná. Dočteme se v ní, že Bůh od nikoho nic neočekává a po nikom nic nechce. Nechce žádnou zodpovědnost, jenom svobodu. Ale co říká Písmo? Kdo mě miluje, bude mě poslouchat! To je skutečná svoboda a to je také vrchol křesťanské zodpovědnosti.

B. Smlouva s Izákem (v. 3-6)

Bůh mluvil s Izákem a kromě toho, že mu ukázal, kam má odejít, tak s ním také uzavřel smlouvu. S Abrahamem Bůh uzavřel smlouvu a potom ji několikrát potvrdil (Gn 13,14-17; 15,1.18-21; 17,1-7; 22,17-18). I s Abrahamovým synem Izákem Bůh uzavírá smlouvu. Když Bůh začal mluvit s Izákem, tak mu řekl:

- *„Pobývej v této zemi jako host. Já budu s tebou a požehnám ti, tobě a tvému potomstvu dám všechny tyto země. Tak splním přísahu, jíž jsem se zapřisáhl tvému otci Abrahamovi: ‚Tvé potomstvo rozmnožím jako nebeské hvězdy; tvému potomstvu dám všechny tyto země. V tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země.‘ To proto, že Abraham uposlechl mého hlasu a dbal na to, co jsem mu svěřil: na má přikázání, nařízení a zákony.“ Izák se tedy usadil v Geraru. (Gn 26,3-6)*

Přesně tak, jak to Bůh slíbil Abrahamovi, promlouvá nyní k Izákovi. Potvrzuje mu, že se na něm naplní požehnání dané jeho otci. Potvrzuje mu, že právě on – Izák – je nositelem Abrahamova požehnání. A všimněte si, co se zde opět opakuje ve verši 5 – protože poslechl mého hlasu! Bez

poslušnosti Bohu se neobejdeme. Musíme dodat, že Bůh uzavřel smlouvu s Abrahamem na základě své milosti a svého rozhodnutí – nikoliv kvůli Abrahamovým skutkům, ale skutky Abrahama prokázaly pravost a pravdivost této smlouvy, prokázaly pravost Abrahamovy víry.

Nyní totéž Bůh opakuje Izákovi. Smlouva uzavřená s Abrahamem, stejně jako smlouva uzavřená s Izákem byla možná jenom díky Boží milosti a když to dotáhneme až do novozákonního pochopení, tak to bylo možné jenom díky Kristově oběti na kříži. Jenom kvůli Kristu uzavřel Bůh smlouvu s Abrahamem, s Izákem a Jákobem, jenom kvůli Kristu jim Bůh hojně požehnal. A úplně stejně je s vámi, milí křesťané! Jenom kvůli Kristu vás Bůh přijal a uvedl vás do smlouvy zpečetěné Kristovou krví. Jenom v Kristu:

- *... nás obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů. (Ef 1,3)*

Jestliže jste uvěřili v Ježíše Krista, tak jste i vy součástí této smlouvy a jste dědici Abrahamových požehnání. Nehledejte žádné požehnání mimo Krista – nenajdete ho, nenajdete nic, a pokud něco najdete, tak to nebude požehnání od Hospodina. Bůh uzavřel smlouvu s Izákem a Izák poslechl Boží slovo a odešel do Geraru. Nevím jistě, zda verše 2-5 následují po verši jedna chronologicky. Mohou, ale také nemusí – není to nutné, text to nijak nevyžaduje. Tak jako tak „Izák se tedy usadil v Geraru“. Izák utíkal před hladem a Bůh mu dovolil jít do Geraru. Nejen že odešel k abímelekovi – tento abímelek byl se vši pravděpodobností jiný abímelek než za dnů Abrahama – ale Izák se v Geraru usadil. Přebýval tam – nejen na čas, ale prostě se tam usadil. Chci to zdůraznit, protože tak nám může cele vyniknout další pokušení, kterým Izák procházel.

C. Pokušení lhát (v. 7-11)

Kenaán byl sužován hladomorem. Chybělo tam jídlo, a proto Izák utekl. Zdá se, že v Geraru to tak hrozné nebylo – buď se mu hlad vyhnul, nebo ho nezasáhl s takovou silou, jako okolní území. Každopádně kvůli nedostatku chleba se nyní Izák usazuje v Geraru. A kvůli nedostatku pravdy se dostává do dalšího pokušení:

- *Když se muži toho místa vyptávali na jeho ženu, řekl: „Je to má sestra.“ Bál se totiž říci, že je to jeho žena, aby ho muži toho místa kvůli Rebece nezabili, neboť byla půvabného vzhledu. (Gn 26,7)*

Izák prochází stejným pokušením jako jeho otec Abraham a dokonce na stejném místě jako jeho otec. Ale zatímco v případě Abrahama byl strach oprávněný – vzpomeňte si na to, že Sára byla vzata do abímelekovy domu – tak v případě Izáka to tak nevypadá. Mužové gerarští se sice vyptávali na Rebeku, ale jak se zdá, tak ji nechali na pokoji – nikdo ji neodvedl a to i přes to, že se Izák v Geraru usídlil. Nebyl tam týden ani čtrnáct dní, ale prostě se tam usídlil. A ačkoliv se na Rebeku vyptávali, tak mu ji nikdo neodvedl, jako to udělali s jeho matkou Sárrou.

Bůh Izákovi zaslíbil, že bude s ním a požehná mu, přesto se Izák uchýlil ke lži. Jednal úplně stejně, jako jeho otec. A dopadlo to také stejně – české přísloví, jehož původní význam bychom našli v Bibli, říká, že lež má krátké nohy. Nikdy daleko nedojde. A tak to bylo s Abrahamem a tak bylo také s Izákem.

- *Jednou, když tam byl už delší dobu, vyhlédl z okna abímelek, pelištejský král, a spatřil Izáka, jak se laská se svou ženou Rebekou. (Gn 26,8)*

Každý hřích vyjde jednoho dne najevo – některé dříve a jiné později.

- *Hříchy některých lidí jsou zjevné, ještě než dojde k soudu; u jiných vyjdou najevo až na soudu. (1Tm 5,24)*

Žádný hřích se neschová. Nezůstane navěky skryt. Jediný prostředek, který může navěky skrýt lidský hřích, je Kristova prolitá krev. Ale bez ní naše hříchy volají k nebi i k lidem. A jenom Kristova krev prolitá na kříži vás může očistit a to naprosto dokonale.

- *Zbav mě hříchu, očišť yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sních. (Ž 51,9)*
- *Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. (1J 1,9)*

Křesťané, Boží slovo – Duch svatý skrze své slovo – vás volá k tomu, abyste mu podřídili své životy, abyste vyznali každý hřích a nechali se obmýt Kristovou krví. Pokud je ve vašem životě, co jste nevyznali Kristu,

něco, co odporuje Jeho slovu (to je nejjednodušší definice hříchu), nesmíte už déle čekat ani vteřinu, ale musíte utíkat ke Kristu a nechat se jím obmýt, očistit, ospravedlnit. Vložte své hříchy na Pána, a budou vám odpuštěny. On nesl Boží soud, nikoliv kvůli sobě, ale kvůli nám.

- *Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. (Iz 53,5)*

Musíme se vás zeptat, zda jste vložili své hříchy na Pána? Pokud jste to učinili, tak vězte, že vám bylo odpuštěno. Pokud ještě nikoliv, tak vám musím říci, že se nacházíte v té nejnebezpečnější situaci ve svém životě – váš život visí na vlásku nad hořícím peklem. Z tohoto Izákova pokušení se můžeme naučit jednu velmi důležitou lekci. Podívejte se dál do našeho textu – co udělal Izák, když byl konfrontován s pravdou:

- *Gn 26:9-11 Předvolal tedy abímelek Izáka a řekl: „To je určitě tvá žena. Pročpak jsi mi řekl, že je to tvá sestra?“ Izák odpověděl: „Řekl jsem to, abych kvůli ní nepřišel o život.“ Abímelek pravil: „Cos nám to učinil? Málem by byl někdo z lidu spal s tvou ženou a uvedl bys na nás vinu!“ Proto abímelek přikázal všemu lidu: „Kdo by se dotkl tohoto muže nebo jeho ženy, bude bez milosti usmrcen.“*

Izák udělal to, co udělá každý opravdový křesťan, když je konfrontován s pravdou o hříchu ve svém životě – přiznal se a odvrátil se od tohoto hříchu. Toto je jeden z testů opravdovosti křesťanské víry – často je to tak, že je křesťan usvědčen Duchem Svatým a vyzná své hříchy před Bohem a je to věc mezi ním samotným a Bohem. Pokud k tomu nedojde – a my bychom se tomu neměli úplně divit, protože hřích skutečně zaslepuje a zatvrzuje srdce, tak je zde společenství církve, bratři a sestry, kteří v lásce jdou za bratrem, který hřeší, a s bázní ho konfrontují. Někdy – jako v případě Izáka to mohou být i nevěřící lidé, kteří nás musí napomenout kvůli hříchu. V takových chvílích opravdový křesťan nehledá výmluvy, ale jde na kolena, doznává svůj hřích a opouští ho. To je poslušnost nového srdce, které jsme dostali při znovuzrození. Takové srdce miluje Boha, miluje svatost, miluje čistotu, miluje pokoru a kdykoliv zhřeší, tak hledá obnovení

vztahu s Bohem. Neproměněné srdce jde úplně jinou cestou. Hledá výmluvy, hledá viníka, na kterého by mohlo přenést zodpovědnost za vlastní hřích. Toto je skutečně test pravosti křesťanské víry.

Všimněte si, že Izák žil skutečně už docela dlouho v Geraru, ale nepostihlo ho nic z toho, čeho se tolik obával. Jeho obavy byly hloupé a prázdné, protože Bůh mu zaslíbil, že se za něj postaví. Přestal důvěřovat Bohu a nechal se spoutat okolnostmi, vlastními obavami, představami, co by se asi mohlo stát, co se ale nikdy nestalo. Místo aby se postavil na jasné Boží slovo, tak se nechal zmítat okolnostmi sem a tam, dokud nedošlo ke konfrontaci jeho hřichu. Ale i v této situaci se ho Bůh zastal. Abímelek ho nechal ve svém městě, mezi svým lidem a dokonce mu zaručil zvláštní ochranu – znamenala smrt pro každého, kdo by se Izáka nebo Rebeky dotkl. Izák se bál, že ho zabijí kvůli Rebece, a abímelek chtěl potrestat smrtí každého, kdo by proti nim vystoupil. Bůh Izákovi požehnal. A nejen tímto.

2. STEJNÉ STUDNY (v. 12-25)

V zemi byl hlad, ale Izák byl Bohem ochráněn. Mojžíš říkal tato slova Izraelcům, kteří opouštěli Egypt a na vlastní kůži zažili, že Bůh skutečně rozlišuje svůj lid od pohanů – když na Egypt dopadaly rány Božího soudu, tak Bůh podivuhodně držel ruku na Izraelem, takže některé z těchto ran dopadly jenom na Egyptány.

A. Boží požehnání (v. 12-23)

- *Izák začal v té zemi sít a sklídl toho roku stonásobně; tak mu Hospodin požehnal. Tak se ten muž vzmožil a rozmáhal se stále víc, až se stal velice zámožným. (Gn 26,12-13)*

Bůh potvrdil znovu své slovo, že se o Izáka postará. Izák začal hospodařit na poli a jeho pole byla stokrát výnosnější než pole jeho sousedů. Dovedete si to představit? Byla dvě stejná pole vedle sebe a z jednoho byla jedna hromada obilí, zatímco z druhého sto. To není nic jiného než Boží zázrak. Ale Boží požehnání může také snadno vzbudit nelibost lidí kolem nás.

- *Měl stáda bravu a stáda skotu i četnou čeládku. Pelištejci mu proto záviděli. Pelištejci zasypali všechny studně, které vykopali Abrahamovi služebníci za Izákova otce Abrahama, a naplnili je prachem. Abímelek řekl Izákovi: „Odejd od nás, neboť jsi mnohem mocnější než my.“ (Gn 26,14-16)*

Tato slova nám ukazují, že Izák sídlil mezi Pelištejci skutečně v řádu let, protože se jeho stáda rozmohla a čeled' se rozrostla o řadu lidí. A Pelištejci viděli, že je s ním Bůh a záviděli mu. Vzpomínám si na jednu chvíli z doby těsně před tím, než jsem se stal křesťanem. Vedl jsem tehdy dlouhé debaty o křesťanství a o Kristu s jednou dívkou, která se později stala mou ženou. A v jednu chvíli jsem porozuměl, že ona má něco, co já nemám a tehdy jsem jí to začal závidět stejně jako Pelištejci Izákovi – byl to Kristus, kterého ona měla a já nikoliv. Tehdy mě to vedlo k tomu, že jsem začal více studovat Boží slovo. Ale obvykle to tak nebývá. Pelištejci viděli Boží požehnání na Izákovi, záviděli mu a k čemu je to vedlo? Ke zlým věcem proti Izákovi. Zasypali všechny studny a vyhnali Izáka pryč. I na Izákově životě – stejně jako na vašich životech se tak naplňuje slovo Písma:

- *Ve víře zemřeli ti všichni, i když se splnění slibů nedožili, nýbrž jen zdálky je zahlédli a pozdravili, vyznávající, že jsou na zemi jen cizinci a přistěhovalci. (Žd 11,13)*

Izák se nepřel, ani nebojoval o studny. Prostě ustoupil. Věděl, že Bůh mu zaslíbil celou zem a věděl pravděpodobně také to, co Bůh slíbil jeho otci, že tuto zemi dostane teprve čtvrté pokolení těch, kdo sestoupí do Egypta a budou tam 400 let. A tak prostě ustoupil. Nebyl žádný důvod, lámat něco přes koleno. Podívejte se do dalších veršů (v. 17-23), jak moudře Izák postupoval. Pokud to bylo potřeba, tak ustoupil a při tom tvrdě pracoval. Tím je pro nás znovu velkým povzbuzením a znovu jsou tady věci, které se můžeme od Izáka učit.

B. Neboj se! (v. 24)

Izák ustoupil až na místo, kde bylo všechno v pořádku a kde už pro danou chvíli žádný konflikt nehrozí. Tehdy uctívá svého Boha:

- *Tu noc se mu ukázal Hospodin a pravil: „Já jsem Bůh tvého otce Abrahama. Neboj se, jsem s tebou. Požehnám ti a rozmnožím tvé potomstvo kvůli Abrahamovi, svému služebníku.“ (Gn 26,24)*

Po všech těch ústupech a kličkování před Pelištejci se Izákovi znovu zjevuje Bůh a potvrzuje slovo, které mu již dal. A jako rajska hudba pro naše uši tady zní – neboj se! To je pozdější refrén celého Nového zákona. Ale je to také hojná výzva Starého zákona. Neboj se, Bůh je s tebou. Bůh je dostatečná záruka. Vždycky si můžeme připomínat slova, která řekl prorok Elíša svému mládenci, který se bál aramejských vojáků, kteří je přišli zajmout a obklíčili je na hoře, kde Elíša bydlel:

- *Neboj se, protože s námi je jich víc než s nimi. (2Kr 6,16)*

A potom se modlil, aby Bůh jeho mládenci otevřel oči a on viděl. Po modlitbě Bůh odpověděl a Elíšův mládenec uviděl horu kolem Elíši plnou koní a ohnivých válečných vozů. Bůh sám se svými andělskými pluky se položil kolem nich.

- *Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? (Ř 8,31-32)*

A pak následuje známý ohromný oddíl chvály o tom, že nás nic nemůže oddělit od lásky Boží v Kristu Ježíši. Nebojte se, milovaní svatí. Bůh je s vámi.

C. Uctívání (v. 25)

Je to takový koncept, který opakovaně vidíme v Božím slově – a mimochodem ani zde se Izákovo jednání neliší od jednání jeho otce. Když Boží lid dostává ujištění o Boží přítomnosti, tak ho to vede ke chvále a k uctívání. Podívejte se na Izáka!

- *Izák tam vybuřoval oltář a vzýval Hospodinovo jméno. Postavil tam také svůj stan a jeho služebníci tam vyhloubili studni. (Gn 26,25)*

Abraham sázel stromy, Izák kopal studny. Abraham i Izák uctívali Boha. Už jsme si říkali o Izákově zbožnosti a o tom, co všechno se můžeme naučit od tohoto Božího muže. Tady znovu vidíme, jak veliký a pevný byl jeho

vztah k Bohu. Za jakých okolností Izák uctíval Pána? Když mu bylo nejlépe? Tak to nevypadá. Byl pod neustálým tlakem Pelištejců, kteří zasypávali jeho studny – a na místě, kde žil, je studna životně důležitou věcí. Nedostatek vody je horší než nedostatek potravin. Ale zatímco nedostatek potravin byl způsoben vnějšími okolnostmi – možná suchem, kobylkami, válkou, ... tak tento nedostatek vody byl výsledkem lidské závisti. A o to bylo horší. To nebyly okolnosti, které by stály proti Izákovi, ale byli to závistiví lidé. Lidé, kteří mu nepřáli nic dobrého. Lidé, kteří ho chtěli vyštvat. Jenom díky Bohu a Jeho ujištění mohl Izák zůstat pevný.

Jeho víra zůstala nezlomená a tak v okamžiku, kdy si na chvíli vydechl, tak vybudoval oltář a vzýval Hospodinovo jméno. Izák uctívá Boha, kterého miluje. Zcela zjevně je to reakce na Boží zaslíbení, reakce na Boží jednání s Izákem – Bůh k němu promluvil a povzbudil ho, ujistil ho o své přízni i o svém požehnání. A reakcí milujícího srdce na takovéto Boží jednání je chvála a uctívání. Znovu je to jeden z charakteristických rysů opravdových křesťanů, kteří milují Boha a uctívají ho.

3. STEJNÁ SMLOUVA (v. 26-33)

Bůh Izáka ujistil o své přítomnosti a zajistil mu také bezpečí u Pelištejců:

- *Tu k němu přišel z Geraru abímelek se svým přítelem Achuzatem a píkol, velitel jeho vojska. Izák se jich otázal: „Proč jste ke mně přišli? Vždyť jste mě nenáviděli a vypověděli jste mě.“ (Gn 26,26-27)*

Tady si skutečně můžete všimnout, že to nebyl čas nějaké poklidné procházky, ale čas nenávisti a čas tvrdé práce, kdy Izák musel znovu kopat studny, které Pelištejci zasypali. Co stálo za návštěvou gerarského krále?

- *Odvětili: „Shledali jsme, že je s tebou Hospodin. Proto jsme si řekli: Ať nás stihne kletba, nás i tebe, porušíme-li smlouvu, kterou s tebou chceme uzavřít. (Gn 26,28)*

My jsme viděli, že Bůh je s tebou. Jak to poznali? Jak to viděli? Bylo to kvůli požehnání a bohatství, kterého Izák dosáhl? Nemyslím si to. Kolem bylo mnoho dalších bohatých a mocných a přesto bylo jasné, že Bůh s nimi

není. Konec konců Mojžíš vyváděl Boží lid z Egypta, z otroctví jednoho z nejmocnějších mužů té doby a všem bylo jasné, že Bůh s ním není – Bůh ho soudil, takže Boží lid odcházel se všemi poklady egyptskými a faraonova armáda skončila na dně moře.

Co to tedy bylo, že Pelištejci rozeznali Boží přítomnost na Izákovi. Tato slova jsou napsaná v kontextu uctívání, takže to byla jedna z těch věcí – Izák neustále uctíval Pána a ukazoval na Něj. Druhou věcí byl nepochybně jeho způsob života, kdy se snažil najít pokoj s lidmi. Byla to pevnost jeho charakteru a jeho postojů. A konečně jsem přesvědčen o tom, že to bylo Boží dílo – Bůh otevřel oči Pelištejců a dal jim pochopit, že to On sám, kdo Izáka chrání. Podobně jako později naplnil strachem pronárody v Kenaánu, když byli Izraelci vyvedeni z Egypta. Pelištejci uzavřeli pakt o neútočení, zavázali se přísahou a rozešli se s Izákem v pokoji. Bůh splnil Izákovi své slovo, když mu řekl – neboj se!

4. STEJNÉ TĚŽKOSTI V RODINĚ (v. 34-35)

Ale Izákovy těžkosti ještě nebyly u konce. Poslední dva verše našeho oddílu nám ukazují, že Izák – stejně jako jeho otec Abraham – musel čelit velkým těžkostem také ve své vlastní rodině.

- *Když bylo Ezauovi čtyřicet let, vzal si za ženu Jehúditu, dceru Chetejce Beera, a Basematu, dceru Chetejce Elóna. Ty působily Izákovi a Rebece jen hořké trápení. (Gn 26,34-35)*

Je zde znovu varování, které nacházíme i na jiných místech Písma, které mluví o tom, že Boží lid se nesmí mísit s pohany. Jinými slovy – že věřící si nemá hledat partnera mezi nevěřícími, protože takový vztah vede jen k hořkému trápení. Nakonec – Ezau nebyl věřící, byť pocházel z věřící rodiny a jeho život a jeho vztahy to v posledku přesvědčivě prokázaly.

ZÁVĚR

Musíme zde skončit, ale dovolu mi ještě takové shrnutí na závěr. Izák byl Božím mužem. A my jsme viděli, že v jeho životě byly dva určující

principy, které jsou v životě každého z nás. Mohl se nechat vést okolnostmi svého života nebo se mohl nechat vést jasným Božím slovem. Každý z těchto způsobů vedení má své důsledky. A každý z nich vypovídá mnoho o našem vztahu s Bohem.

Izák se mohl nechat vláčet okolnostmi, ptát se: *Proč právě já, Bože?*, a snažit se najít nějaký únik ze situace, do které se dostal. Nebo se mohl podřídit Božímu vedení, hledat Boží vůli, stát pevně na Božím slově a v situacích, do nichž se dostal se ptát: *Co mě chceš naučit, Pane? Proč jsi mě postavil právě na toto místo?* Jenom tento způsob – jenom poslušnost pravdě – nás nakonec může dovést k opravdovému pokoji a k uctívání Pána.

To je naše velká lekce od Izáka – dvě cesty: život v podle principů Božího slova, tedy podle Boží vůle, život podle pravdy zjevené v Písmu na straně jedné, nebo život zmítaný okolnostmi. Neklidný, neuspokojivý, zmatený. Kde budete stát vy, moji milí?

NA ČEM STOJÍ ŘÍMSKOKATOLICKÉ UCTÍVÁNÍ MARIE?

Leonardo De Chirico

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Tentokrát půjde o spíše osobní pokračování článku ze série *Vatican Files*. Tento díl je založený na několika pozorováních, která jsem učinil za posledních dvanáct měsíců. Poté, co jsem napsal knihu o *Marii* (Leonardo De Chirico: *A Christian's Pocket Guide to Mary; Mother of God?*, Christian Focus, 2017), věděl jsem, že ji budu představovat před různými posluchači a diskutovat o jejím obsahu s řadou římských katolických teologů v Itálii. Kniha jsou důležitým nástrojem pro dialog, a tak jsem byl připraven zapojit se do náročných rozhovorů na rozmanité půdě. Tak se také stalo. Během uplynulého roku jsem měl výsadu mluvit o mariologii mnohokrát a na mnoha místech a setkávat se stovkami lidí, kteří byli připraveni naslouchat, klást otázky a také diskutovat nad mou knihou.

Poslední veřejná prezentace minulého roku se uskutečnila ve městě Imola (nedaleko Bologni, na severu Itálie), a to před několika týdny. Tato zkušenost mi dává možnost uvažovat o některých jedinečných příležitostech, které jsem měl, a o některých výzvách, s nimiž jsem se zatím setkal.

ROZHOVOR O MARIOLOGII POD MRAMOROVOU BUSTOU PIA IX.

V Imole se prezentace uskutečnila v impozantním sále historického biskupského paláce za přítomnosti římského katolického biskupa a více než sedmdesáti lidí, z nichž většina byli vyznávající katolíci. Imola je město, kde byl Giovanni Maria Mastai Ferretti (1792-1878) biskupem od roku 1828. V roce 1846 se stal papežem Piem IX. Papežem, který vyhlásil dogma o Neposkvrněném početí Panny Marie (1854).

Jde o závazný článek katolické víry, podle kterého byla Marie ochráněna od prvotního hříchu, čímž se stala výjimečnou osobou. To je dokonce důležitější než to, že si ji Bůh vybral, aby porodila Ježíše. Pius IX. byl také papežem, který svolal první vatikánský koncil (1870), kde bylo vyhlášeno dogma o neomylnosti papeže. Ten stejný papež vydal tvrdou encykliku „Nostis et Nobiscum“ (1849) proti šíření protestantismu v Itálii a také „Seznam omylů“ (1864), jímž odsoudil protestantismus jako nelegitimní formu křesťanství (Omyl č. 18).

Přednáška o Marii (proslovená za přítomnosti současného římskokatolického biskupa města Imola 5. prosince, tři dny před svátkem Neposkvrněného početí Panny Marie) byla duchovně silnou zkušeností. Stál jsem v hale, kterou tehdejší biskup Mastai Ferretti nechal vyzdobit a jeho mramorová busta na mě nyní shlížela z výšky dolů.

Za Pia IX. začala rozsáhlá evangelizace Itálie evangelickými protestanty; tito věřící čelili protivenství a byli mnoha způsoby pronásledováni. Nyní jsem mohl uvést důvody pro evangelikální víru přímo na místě, z něhož vyšla touha po jejím vymýcení.

MEZI TEOLOGIÍ A POCITY

Mým diskuzním partnerem byl učený a respektovaný římskokatolický teolog, který vyučuje na různých univerzitách v Itálii a po celé Evropě. Připravil si k mé knize dvanáct stránek poznámek, čímž dal najevo, že si ji velmi pečlivě přečetl. Ve svém projevu jsem představil biblický portrét Marie a dále uvedl důvody pro evangelikální kritiku římskokatolického učení o Marii. Zakončil jsem výzvou k návratu k Písmu a k tomu, aby naše učení o Marii definovala Bible.

Katolický teolog poté s velkým důvtipem vysvětlil katolickou logiku mariánského kultu. Ta je zdánlivě motivovaná vyvýšením a vyjasněním inkarnace Syna v osobě Ježíše Krista, ale ve skutečnosti je rozvinutá začleněním emotivních a emocionálních vyjádření, spojených s mateřstvím, s potřebou lidské blízkosti, hledáním významných životních vzorů, idealizací

ženské duchovnost atd. Bylo čím dál jasnější, že římskokatolická mariologie má svůj hlavní důvod existence mimo biblický základ (ačkoli se Bibli rétoricky ohání). Její základ je spíše emotivní, citový a mateřský.

Na závěr večera se mě jedna řádová sestra, viditelně otřesená a nespokojená, veřejně zeptala: „Stručně řečeno, jak se můžete nemodlit k Marii? Je to koneckonců naše matka!“

Zde se opět v této otázce a v tomto prohlášení nachází vyjádření celé římsko-katolické mariologie. Ta se ani tak nezajímá o biblické učení. Je spíše zapouzdřená v hlubokých touhách srdce, které zjevně nenaplňuje živá osoba Krista, jež obnovila naše společenství s Otcem v Duchu svatém.

PRE-TEORETICKÁ ZÁKLADNA MARIOLOGIE

Zde je další lekce, kterou jsem se naučil na konci turné prezentací mé knihy o Marii. Zatímco je pro nás evangelikální teologovy životně důležité, abychom pracovali na biblické exegezi a teologii mariologie a tak opravovali odchylky a falešné učení, musíme si být vědomi skutečnosti, že historicky a teologicky řečeno římskokatolická mariologie původně nevychází ze čtení Písma. Spíše vychází z hlubokých symbolických a „mateřských“ obav. Exegetické argumenty přišly až poté, aby zpětně podpořily oddanost a náklonnost k Marii. To znamená, abychom římskokatolické mariologii připravili výzvy a případně ji podlomili, musíme se zabývat hlubšími otázkami než exegezí. V katolické mariologii existují před-teoretické důvody, se kterými exegeze neuvažuje nebo uvažuje jen druhotným způsobem. Dokonce bychom mohli říci, že i když zvítězíme exegetickými argumenty, katolická mariologie bude stále stát, protože její základ leží jinde.

Když jsem se vrátil z této přednášky, objevil jsem další jasný příklad pre-teoretického, hluboce emocionálního zakořenění mariologie. Byl patrný v oficiální liturgii Modlitby, kterou se papež František modlil k Marii na svátek Neposkvrněného početí 8. prosince v Římě.

Toto je modlitba, kterou se on a zástup lidí modlil:

Svatá Matko Boží, modli se za nás.
Svatá Panno ze všech panen, modli se za nás.
Matko Kristova, modli se za nás.
Matko církve, modli se za nás.
Matko Boží milosti, modli se za nás.
Nejčistší Matko, modli se za nás.
Nejpočestnější Matko, modli se za nás.
Věčná panno Matko, modli se za nás.
Neposkvrněná Matko, modli se za nás.
Matko hodná lásky, modli se za nás.
Obdivuhodná Matko, modli se za nás.
Matko dobré rady, modli se za nás.
Matko Stvořitele, modli se za nás.
Matko Spasitele, modli se za nás.
Panno nejbezpečnější, modli se za nás.
Panno hodná cti, modli se za nás.
Panno hodná chvály, modli se za nás.
Panno nejmocnější, modli se za nás.
Panno nejmilostivější, modli se za nás.
Panno nejvěrnější, modli se za nás.
Zrcadlo dokonalosti, modli se za nás.
Sídlo moudrosti, modli se za nás.
Příčino naší radosti, modli se za nás.
Chrám Ducha svatého, modli se za nás.
Svatostánku věčné slávy, modli se za nás.
Zasvěcené přebývání Boha, modli se za nás.
Mystická růže, modli se za nás.
Věži svatého města Davidova, modli se za nás.
Neproniknutelná pevnosti modli se za nás.
Svatostánku Boží přítomnosti, modli se za nás.
Archo smlouvy, modli se za nás.

Boží bráno, modli se za nás.
Ranní hvězdo, modli se za nás.
Zdraví nemocných, modli se za nás.
Útočiště hříšníků, modli se za nás.
Utěšitelko postižených, modli se za nás.
Pomoci křesťanů, modli se za nás.
Královno andělů, modli se za nás.
Královno patriarchů, modli se za nás.
Královno proroků, modli se za nás.
Královno apoštolů, modli se za nás.
Královno mučedníků, modli se za nás.
Královno vyznavačů, modli se za nás.
Královno panen, modli se za nás.
Královno všech svatých, modli se za nás.
Královno počatá bez hříchu, modli se za nás.
Královno přijatá do nebe, modli se za nás.
Královno růžence, modli se za nás.
Královno rodiny, modli se za nás.
Královno míru, modli se za nás.

Existuje mnoho před-teoretických závazků v této modlitbě, která staví mariologii na nejhlubší úroveň psychologických citů, daleko za exegetické a teologické argumenty. Ty jsou v nejlepším případě druhotné.

Naštěstí už nežijeme v době Pia IX., a jsme za to vděční. Zatímco je třeba hledat veškeré příležitosti k dialogu, vedeném v úctě a přátelsky s našimi římskokatolickými přáteli, mělo by být jasné, že současná římskokatolická mariologie je stále velmi zarámovaná a zapouzdřená v emocionálním prostředí, které ztěžuje její reformaci podle Božího slova.

Autor je pastorem reformovaného baptistického sboru v Římě (Chiesa Evangelica Breccia di Roma).

Vydává Reformace.cz

Hošťálkova 1C, Praha 6, 169 00

ISSN 2336-8349